

**Odisee
Campus Brussel
Warmoesberg 26 – 1000 Brussel
Tel. 02-608 49 34**

**STAGEHANDLEIDING
EDUCATIEVE BACHELOROPLEIDING VOOR LAGER ONDERWIJS
1ste OPLEIDINGSFASE**

CONCRETE AFSPRAKEN OEFENSCHOLEN

Bijlage bij de ECTS-fiche Praktijk: didactische stage 1
Academiejaar 2020-2021

Onderwijsgroep Professionele Opleidingen
Studiegebied Onderwijs

Overzicht stages en stage-activiteiten

De praktijk in de eerste opleidingsfase splitsen we op in twee periodes: in het eerste semester gaat de praktijk door op oefenscholen, in het tweede semester lopen studenten stage op een zelf gekozen stageschool.

In de oefenschool lopen studenten stage met hun volledige leergroep. Ze leren er van en met elkaar, werken actief samen en zetten hun eerste stappen als leraar onder begeleiding van mentor en stagebegeleider. In het tweede semester lopen studenten eerst stage in duo. Zodoende kunnen ze blijven oefenen in het geven van feedback en in het elkaar ondersteunen. In de laatste stageperiode staan studenten alleen voor de klas om zelfstandig lessen voor een volledige week te ontwerpen en de leiding over de klasgroep te nemen.

Datum	Stages en afspraken
13/10/2020	<p>Leergroep 1 – Ik word leraar (campus Brussel) Studenten verkennen elkaars beelden van goed onderwijs en leraarschap. Gesprekken met favoriete leraren, ervaringen met leraren, beelden van leraren en scholen,...vormen het onderwerp van discussie. Gezamenlijk komt de leergroep tot enkele kenmerken van goed onderwijs.</p>
22/10/2020	<p>Leergroep 2 / participerende observatie – Ik maak kennis met de school, de buurt en de mentor</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gesprek met de directie - Buurtverkenning - Kennismaking mentor en klassen - Afspraken maken over de komende activiteiten.
10/11/2020	<p>Participerende observatie – Ik maak kennis met de klas en onderzoek de beginsituatie</p> <ul style="list-style-type: none"> - De beginsituatie van de klas onderzoeken aan de hand van een observatie-instrument. - Een kennismakingsactiviteit organiseren om de groep beter te leren kennen (en jezelf voor te stellen). - Actief participeren aan het lesgebeuren.
17/11/2020	<p>Leergroep 3 – Ik ontwerp een lesfiche (campus Brussel) Onder begeleiding van vakdocenten ontwerpen studenten hun eerste lesfiche. Er wordt in kleine groepen gewerkt rond het thema 'licht en donker'.</p>
26/11/2020	<p>Participerende observatie - Ik ga aan de slag met kinderen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eerste activiteiten uitvoeren met de kinderen. - Eerste lesontwerpen (1/12) samen bespreken en bijsturen. - Actief participeren aan het lesgebeuren.
1/12/2020	<p>Oefen/demolessen + Leergroep 4 – Ik geef voor het eerst les Studenten geven elk één oefenles die nabesproken worden aan de hand van de feedbackwijzer (zie bijlage 1). Er wordt geoefend in het geven van feedback en het reflecteren. Studenten werken in het thema dat door de opleiding wordt vastgelegd.</p>

3/12/2020	Stagevoorbereiding (online via MS Teams)
11/12/2020	Oefenlessen – Ik verdiep me in het leren van de leerlingen Studenten geven elk één oefenles die ze zelf ontwerpen. Opnieuw worden de lessen besproken aan de hand van de feedbackwijzer (zie bijlage 1) en wordt er geoefend in het geven van feedback en het reflecteren. De mentor kiest in overleg met de studenten lesonderwerpen.

22 oktober 2020

Gesprek met de directeur

Directeur, studenten en stagebegeleiders gaan in gesprek over visies op goed leraarschap/onderwijs en op welke manier deze zich vertalen in het pedagogisch project, het schoolreglement, de alledaagse werking op school en in de klassen. De leergroepbegeleiders contacteren de directeur om dit moment vast te leggen.

Buurtverkenning

Studenten en stagebegeleiders verkennen de buurt in functie van beginsituatie en leerkansen.

- Wat zegt de buurt over de leefwereld van de kinderen?
- Welke leerkansen zie je? Wat/waar kan er in de buurt geleerd worden?

Kennismaking mentor en klas

- De leergroep ontmoet de mentoren, leergroepbegeleiders en mentoren wisselen contactgegevens uit en overlopen samen de planning van de 5 praktijkdagen op de oefenschool.
- Studenten observeren in de stageklassen die worden toegekend. Ze verdelen zich in kleine groepjes over de klassen en zullen ook de komende praktijkdagen in dezelfde klassen doorbrengen. Op die manier kunnen ze zich een goed beeld vormen van de klaswerking, de afspraken en de leerlingen.
- Studenten benutten kansen om in gesprek te gaan met de kinderen.

Afspraken

Mentor en studenten maken afspraken over een kennismakingsactiviteit die op 10 november wordt uitgevoerd (tijd, inhoud, afspraken,...).

10 november 2020

Kennismakingsactiviteit

Studenten organiseren een kennismakingsactiviteit met de leerlingen in de daarvoor voorziene tijd met als doel het verkrijgen van informatie over de kinderen, de klasdynamiek, vriendschappen, karaktereigenschappen, hobby's,...

Observeren

- In de les onderwijskunde hebben studenten het begrip 'beginsituatie' verkend: leerlingkenmerken, leraar kenmerken, klaskenmerken, omgevingskenmerken,

randvoorwaarden (faciliteiten en organisatie op school). Er werd een observatie-instrument opgesteld waarmee studenten aan de slag gaan.

- Studenten observeren één les van de mentor die ze proberen te reconstrueren in een observatieschema (zie bijlage 2): wat hebben kinderen geleerd (inhoud/doel)? Welke activiteiten kwamen aan bod (onderwijsleeractiviteiten)? Hoe zorgde de mentor voor betrokkenheid bij de leerlingen? Deze les wordt nabesproken met de mentor. Een verslag van deze observatie wordt opgenomen in de stagemap.
- Mentor en studenten gaan in gesprek over de beginsituatie om zoveel mogelijk informatie te verzamelen. De observaties worden verzameld in de stagemap.
- Studenten observeren op de speelplaats.

Actief participeren

- Mentor en studenten maken afspraken over de manier waarop actief kan deelgenomen worden aan de klaswerking. Studenten kunnen leerlingen individueel of in kleine groepjes begeleiden tijdens zelfstandig werk, helpen bij het uitdelen van materiaal, ondersteunen tijdens muzische activiteiten, de kinderen van en naar de speelplaats brengen, toezicht houden, deelnemen aan de kring,...

Afspraken

- Mentor en studenten maken afspraken over de activiteiten die op 26 november kunnen uitgevoerd worden (o.a. hoeveel tijd er vrijgemaakt wordt, welk materiaal ter beschikking is,...). Het doel is om een activiteit in goede banen te leren leiden, instructies te geven, in interactie te gaan met kinderen en na te denken over motivatie, activiteit en aanschouwelijkheid in het eigen aanbod. Mogelijke activiteiten zijn: voorlezen, bewegingstussendoortje, spelend leren, muzisch tussendoortje, sociale vaardigheden. Studenten bereiden alleen of in duo een activiteit voor. De activiteitenfiches worden ten laatste op 20 november aan de mentor en stagebegeleiders doorgestuurd via mail.
- Elke student werkte op 17 november één les uit onder begeleiding van de vaklectoren mens en maatschappij, wetenschap en techniek, wiskunde en Nederlands. Er werd gekozen om binnen één thema te werken, 'licht en donker'. Deze lessen worden voorgelegd op 26 november en gerealiseerd op 1 december.
- Voor de oefenlessen wordt de beginsituatie voor wiskunde opgevraagd (welke inhouden komen aan bod?).

26 november 2020

Activiteiten

- Studenten realiseren hun activiteiten. Alle activiteitenfiches zijn in de klas aanwezig.

Feedback geven

- De studenten voorzien een mentorschriftje waarin de mentor feedback, tips noteert. Deze worden samen besproken.
- Studenten geven elkaar feedback a.d.h.v. de feedbackwijzer en bespreken deze met elkaar.
- De studenten leggen een persoonlijk reflectieschriftje aan waarin ze hun leerdoelen en reflecties bij elke activiteit bijhouden. Ze maken gebruik van het autoreflectiemodel (zie bijlage 3).

Observeren/actief participeren

- Studenten gaan verder met het in kaart brengen van de beginsituatie, leggen eventuele vragen voor aan hun mentor.
- Ook kan het interessant zijn om werkboeken te onderzoeken, te ontdekken wat de kinderen al geleerd hebben, hoe ze denken, welke fouten ze maken,...
- Mentor en studenten maken afspraken over de manier waarop actief kan deelgenomen worden aan de klaswerking.

Afspraken

- Studenten leggen hun lesfiches voor die ze op 1 december zullen realiseren. Mentor en studenten maken afspraken over het bijsturen en opnieuw voorleggen de van lesfiches.
- Indien mogelijk geven de mentoren al de onderwerpen voor de oefenlessen van 11 december. Elke student realiseert één les. De mentor kan lesonderwerpen Nederlands, wiskunde, muziek, beeld en mens en maatschappij/wetenschap en techniek voorstellen. Gelieve rekening te houden met de inhoud en didactiek die de studenten reeds verkenden in de opleiding (zie bijlage 5). Op 3 december gaat er een online stagevoorbereidingsmoment door waar studenten hun vragen kunnen voorleggen aan vaklectoren.

1 december 2020

Activiteiten

- Studenten voeren hun oefenlessen uit. In de mate van het mogelijke worden de lessen in de voormiddag gepland. Zodoende kunnen de meeste stagebegeleiders alle lessen observeren.
- Studenten kunnen elkaar inschakelen of elkaar ondersteunen tijdens het lesgeven en maken hierover op voorhand duidelijke afspraken. Zo kan de student die voor de klas staat een andere student vragen om actief te observeren, te assisteren, bepaalde leerlingen te begeleiden,.... We willen van bij de start van de opleiding ruimte geven voor vormen van co-teaching.

Feedback geven

- Zowel studenten, stagebegeleiders als mentoren geven feedback tijdens het observeren van de oefenlessen. Studenten zorgen ervoor dat ze voldoende papieren feedbackwijzers meebrengen.
- De student noteert zijn reflecties in zijn persoonlijk reflectieschriftje.
- Alle lessen worden samen nabesproken. De volgende vragen kunnen een leidraad bieden:
 - Wat hebben de kinderen geleerd? Is deze leerinhoud overgekomen?
 - Benoem de activiteiten die werden uitprobeerde? Vond je dat die goed liepen? Waarom (niet)?
 - Kwamen de 3 principes (motivatie, activiteit, aanschouwelijkheid) aan bod?
 - Welk materiaal werd gebruikt? Leerden de leerlingen hierdoor beter?
 - Werkte de klas goed mee? Waarom (niet)?
 - Zijn er bepaalde leerlingen opgevallen? Waarom?
 - Verliep het contact met de kinderen vlot en stimulerend?
 - Was het taalgebruik (mondeling en schriftelijk) correct en op niveau van de kinderen?

Afspraken

- Mentor en studenten maken afspraken over de lesonderwerpen die ze op 11 december zullen realiseren. Elke student realiseert opnieuw één les. De mentor kan lesonderwerpen Nederlands, wiskunde, muziek en mens en maatschappij/wetenschap en techniek voorstellen. Gelieve rekening te houden met de inhoud en didactiek die de studenten reeds verkenden in de opleiding (zie bijlage 5). Op 3 december gaat er een stagevoorbereidingsmoment door op de campus waar studenten hun vragen kunnen voorleggen aan vaklectoren.
- Studenten bezorgen hun lesfiches ten laatste op 6 december aan hun mentoren en stagebegeleiders en spreken af wanneer ze aanpassingen doorsturen.

11 december 2020

Activiteiten

- Studenten voeren hun oefenlessen uit. In de mate van het mogelijke worden de lessen in de voormiddag gepland. Zodoende kunnen de meeste stagebegeleiders alle lessen mee observeren.
- Studenten kunnen elkaar inschakelen of elkaar ondersteunen tijdens het lesgeven en maken hierover op voorhand duidelijke afspraken. Zo kan de student die voor de klas staat een andere student vragen om actief te observeren, te assisteren, bepaalde leerlingen te begeleiden,... We willen van bij de start van de opleiding ruimte geven voor vormen van co-teaching.

Feedback geven

- Zowel studenten, stagebegeleiders als mentoren geven feedback tijdens het observeren van de oefenlessen. Studenten zorgen ervoor dat ze voldoende papieren feedbackwijzers meebrengen (zie bijlage 1 en 4).
- De student noteert zijn reflecties in zijn persoonlijk reflectieschriftje.
- Alle lessen worden samen nabesproken.

Digitaal portfolio studenten

Wat moet er hier in opgenomen worden?

- Observaties
- Kennismakingsactiviteit
- Activiteitenfiche (ZILL-oefening)
- 2 lesfiches (incl. materialen)
- Feedback
 - Een kopie van de feedback die je aan anderen gaf
 - De feedback die je van anderen kreeg
- Reflectie

Bijlage 1: Feedbackwijzer

Odisee - Studiegebied: Onderwijs
 Educatieve Bachelor in het onderwijs:
 Lager onderwijs

1 BaLO
FEEDBACKWIJZER

Naam:

Leerjaar:

Lesonderwerp:

Datum:

LESVOORBEREIDING		FEEDBACK – FEED FORWARD
Aansluiten bij hetgeen de kinderen reeds kennen en kunnen (beginsituatie op onderwijsniveau).		
Correcte inhouden selecteren (feiten, strategieën,...).		
Kritisch omgaan met handleidingen, voorbereidingen en werkbladen.		
Inhouden geleidelijk/stapsgewijs opbouwen.		
Doelgericht werken.		
Toepassen van geziene vakdidactiek.		
Selecteren van gepaste en gevarieerde didactische werkvormen.		
De organisatie van didactische werkvormen grondig voorbereiden.		
Selecteren van gepast en gevarieerd didactisch materiaal.		
Uitwerken van een ondersteunend bordschema		
Inschatten van een realistisch tijdsplan (timing).		
Betrokkenheidsverhogend werken: o.a. aansluiten bij de leefwereld; activerend, motiverend en gevarieerd werken.		
Zoeken naar didactisch zinvolle mogelijkheden om ICT te integreren.		

LESREALISATIE		FEEDBACK
Leerinhouden kunnen overbrengen.		
Gerichte vragen stellen en opdrachten geven.		
Gericht zijn op het bereiken van de doelen.		
Zich bewegen tussen de kinderen met als doel kinderen te observeren.		
Activiteiten vlot organiseren: instructies en opdrachten geven, afspraken maken.		
Didactisch materiaal doelgericht en efficiënt hanteren.		
Bordschema's gaandeweg (samen met kinderen) uitwerken.		
Controleren van het al dan niet bereiken van de doelen: evaluatiemoment inlassen (individuele of		

klassikale verbetering, werkboeken/schriften nakijken,...).		
Voldoende taalvaardig zijn: voldoende correct en verzorgd taalgebruik, vlotte instructies, goede vraagstelling, spelfouten vermijden (bord, opdrachten),...		

HET SCHEPPEN VAN EEN POSITIEF KLASKLIMAAT		FEEDBACK
Warm en authentiek (=echt) contact maken met kinderen, zowel met alle kinderen individueel als met de groep.		
Kinderen positief bevestigen, aanmoedigen en waarderen.		
Enthousiast voor de klas staan (lichaamshouding, verbale expressie,...).		
Grenzen aangeven en consequent bewaken.		

TAALCOMPETENTIES		FEEDBACK
Mondelinge taalcompetenties (verbale en non-verbale expressie, correct en aangepast aan het niveau van de kinderen)		
Schriftelijke taalcompetenties (correct en aangepast aan het niveau van de kinderen)		

BESLUIT

Bijlage 2: format activiteitenfiche

DOELEN:

TIJD	ACTIVITEITEN (wat ga je doen?, welke vragen stel je?, welke instructie geef je?,...)	MATERIAAL EN ORGANISATIE (wie doet wat?, wie brengt wat mee?, hoe organiseer je de groep/leerlingen?,...)

SNELLER KLAAR?

Bijlage 3: sjabloon reflectieverslag

Gebaseerd op het autoreflectiemodel

ACTIVITEIT/STAGE:

FEITEN
<i>Alle objectieve feiten op een rij zetten:</i> <ul style="list-style-type: none">- <i>Hoe verliep de les?</i>- <i>Wat deed de leraar?</i>- <i>Hoe reageerden de leerlingen?</i>- <i>Wat deden de leerlingen?</i>- <i>Hoe reageerde de leraar?</i>
KANSEN/BEPERKINGEN
<i>Beperkingen benoemen</i> <ul style="list-style-type: none">- <i>Welk gevoel roept de situatie op?</i>- <i>Welke kansen deden zich voor?</i>- <i>Welke talenten heb je benut/nodig/laten liggen?</i>- <i>Tegen welke problemen liep de leraar aan?</i>- <i>Van waar komen die problemen?</i>
DOELEN
<i>Versterken van de kansen en omkeren van de beperkingen</i> <ul style="list-style-type: none">- <i>Waar wil de leraar heen?</i>- <i>Hoe kan hij daartoe komen?</i>
ACTIE(S)
<i>Eigen capaciteit om het probleem op te lossen</i> <ul style="list-style-type: none">- <i>Welke acties ga je concreet ondernemen om je doel te bereiken?</i>- <i>Op korte/middellange/langere termijn?</i>- <i>Welke talenten ga je meer inzetten?</i>- DOEN!

Bijlage 4: kijkwijzer stage 1 EBaLO

Hieronder vind je de topics waarrond gewerkt wordt in 1 EBaLO. Het zijn tevens de criteria die gehanteerd worden tijdens een stagebezoek/-beoordeling.

Het analyseren en uitwerken van leerinhouden en opdrachten, vertrekkende vanuit gerichte observatie (lesvoorbereiding)

- ✓ Aansluiten bij hetgeen de kinderen reeds kennen en kunnen (beginsituatie op onderwijsniveau)
- ✓ Lessen logisch opbouwen
 - correcte inhouden selecteren (feiten, strategieën,...) en geleidelijk/stapsgewijs opbouwen
 - doelgericht werken: de activiteiten en leerinhouden zijn gericht op het bereiken van de einddoelen
 - toepassen van geziene vakdidactiek
- ✓ Krachtige onderwijsleeractiviteiten uitwerken
 - selecteren van gepaste en gevarieerde didactische werkvormen en de organisatie ervan grondig voorbereiden (zodat duidelijk is hoe je deze zal realiseren)
 - selecteren van gepast en gevarieerd didactisch materiaal
 - uitwerken van een ondersteunend bordschema en weten hoe het opgebouwd zal worden tijdens de realisatie
 - Inschatten van een realistisch tijdsplan (timing): verhouding tussen de lesfasen, voorziene tijd aangepast aan de activiteit
 - Zoeken naar didactisch zinvolle mogelijkheden om ICT te integreren
- ✓ Betrokkenheidsverhogend werken: werkelijkheidsnabij werken (o.a. aansluiten bij de de beginsituatie op ervaringsniveau: leefwereld, actualiteit); activerend, motiverend en gevarieerd werken

Het op een gestructureerde wijze overbrengen van die inhouden en opdrachten (lesrealisatie)

- ✓ Beheersen van de leerinhouden
 - leerinhouden kunnen overbrengen
 - gerichte vragen stellen en opdrachten geven
- ✓ gericht zijn op het bereiken van de doelen
- ✓ Zich bewegen tussen de kinderen met als doel kinderen te observeren
- ✓ Activiteiten vlot organiseren: instructies en opdrachten geven, afspraken maken
- ✓ Onderwijsmiddelen doelgericht en efficiënt hanteren
 - didactisch materiaal doelgericht en efficiënt hanteren
 - bordschema's gaandeweg (samen met kinderen) uitwerken
- ✓ controleren van het al dan niet bereiken van de doelen: evaluatiemoment inlassen (individuele of klassikale verbetering, werkboeken/schriften nakijken,...)
- ✓ Voldoende taalvaardig zijn: voldoende correct en verzorgd taalgebruik, vlotte instructies, goede vraagstelling, spelfouten vermijden (bord, opdrachten),...

Het scheppen van een positief klasklimaat

- ✓ Warm en authentiek (=echt) contact maken met kinderen, zowel met alle kinderen individueel als met de groep
- ✓ Kinderen positief bevestigen, aanmoedigen en waarderen
- ✓ Enthousiast voor de klas staan (lichaamshouding, verbale expressie,...)
- ✓ Grenzen aangeven en consequent bewaken

Attitudes

- ✓ Stagemap tijdig en volledig indienen
- ✓ Op tijd op school zijn
- ✓ Zich gepast gedragen op de stageschool (leefregels school naleven)
- ✓ Willen bijleren via reflectie (leerbereidheid)
- ✓ Afspraken vanuit de hogeschool en de stageschool naleven
- ✓ Verantwoordelijkheid opnemen buiten de lessen (bvb. Verbeterwerk opnemen, de rij ophalen, ...)

TAALCOMPETENTIES

- ✓ Mondelinge taalcompetenties: verbale en non-verbale expressie, correct en aangepast aan het niveau van de kinderen
- ✓ Schriftelijke taalcompetenties: correct en aangepast aan het niveau van de kinderen

Doorheen de opleidingsfase kan een student minder goed presteren voor één van de rubrieken, maar aan het einde van de tweede actieve stage moet duidelijk zijn dat voor alle rubrieken een voldoende positieve evolutie werd doorgemaakt.

Bijlage 5: geziene inhouden per leerdomein

Nederlands

Vakinhoudelijke beperkingen: studenten geven enkel les over onderwerpen rond begrijpend lezen.

Wiskunde

Vakinhoudelijke beperkingen: studenten geven enkel les over onderwerpen uit de volgende leerdomeinen:

- bewerkingen: tafels en cijferen
- meetkunde: vormleer en ruimtelijke oriëntatie

Mens en maatschappij / Wetenschap en Techniek

Voor de lesonderwerpen Mens en maatschappij en Wetenschap en techniek zouden we graag hebben dat er verschillende domeinen aan bod kunnen komen doorheen de stages.

Vakinhoudelijke beperkingen: studenten doen nog geen leerwandelingen en voor het domein 'wetenschap en techniek': studenten geven geen lessen 'natuurkundige verschijnselen' en geen lessen 'techniek'.

Muzische vorming

1. Beeld

Soorten lessen die in de praktijk zeker aan bod moeten komen:

De student mag zelf een les beeldopvoeding uitwerken. Deze sluit best aan bij het thema van de stage.

Het is belangrijk dat de lessen beeldopvoeding muzisch kunnen worden uitgewerkt. Dit wil zeggen:

- dat er voldoende ruimte is voor eigen creaties van de kinderen, voor de eigen creativiteit (dus geen namaken van knutselwerkjes)
- dat er voldoende leeransen zijn op vlak van beeldtaal ontwikkelen
- dat er geëxperimenteerd kan worden met techniek/materiaal
- dat er goed impressiemateriaal kan worden ingezet om kinderen te inspireren.

2. Muziek

Soorten lessen die in de praktijk zeker aan bod moeten komen:

Geen specifieke wensen. Vaak is het evident dat deze lessen aansluiten op de wo-thema's van de week.

Vakinhoudelijke beperkingen:

Studenten houden zich in deze eerste periode best aan het uitwerken van een "zangles".

Muzieklessen van een ander type zijn in principe voor later, maar kunnen in overleg met de docent.

Vakspecifieke stagecriteria te bereiken na de eerste actieve stage:

De studenten kunnen een eenvoudig zanglesje in elkaar steken met daarin duidelijk een aanknopng, een aanbiedingsfase, een inzingmoment en een verwerking. De gekozen oefeningen moeten verband houden met het thema van het gekozen lied. De student kan deze les ook realiseren.

Criteria zijn de zinvolheid en de veelzijdigheid van de oefeningen en de vlotheid bij het aanleren. De les moet op maat zijn van de lesgever en afgestemd zijn op de leeftijd van de doelgroep.

3. Drama

Soorten lessen die in de praktijk zeker aan bod moeten komen:

De student mag zelf een les drama uitwerken. Deze sluit best aan bij het thema van de stage. Het is belangrijk dat de lessen drama muzisch kunnen worden uitgewerkt. Dit wil zeggen dat er voldoende ruimte moet zijn voor de eigen creativiteit van de kinderen, dat er geoefend wordt op verschillende vaardigheden en dat er een duidelijke opbouw is in de les.

Godsdienst / Bewegingsopvoeding / Frans

In het eerste semester krijgen de studenten nog geen godsdienst / bewegingsopvoeding / Frans. Het wordt dan ook afgeraden om een onderwerp binnen dit leergebied op te geven.